

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 768
Ημερομ. Κατάθεσης: 8/12/2021

Βασίλειος (Λάκης) Νικολάου Βασιλειάδης

Βουλευτής Πέλλης

Νέα Δημοκρατία

03 Δεκεμβρίου 2021

Προς: Το Τμήμα Αναφορών της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς: τον Υπουργό Ανάπτυξης & Επενδύσεων

Καταθέτω ως αναφορά προς τον αρμόδιο Υπουργό το συνημμένο έγγραφο της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών, με σχόλια επί Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου και παρακαλώ για τη δική σας απάντηση σύμφωνα με το Α.125 του Κανονισμού της Βουλής.

Ο αναφέρων Βουλευτής

Βασίλειος Βασιλειάδης

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2021

Αρ. Πρωτ.: Εξ./553/2019

Προς: Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής των Ελλήνων

Θέμα: Θέσεις της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών επί του σχεδίου νόμου: «*Στρατηγικές επενδύσεις και βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος μέσω της επιτάχυνσης διαδικασιών στις ιδιωτικές και στρατηγικές επενδύσεις και δημιουργία πλαισίου για τις εταιρείες τεχνολογικούς*»

Η Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ) έχει επανειλημμένα υποστηρίξει και επιχειρηματολογήσει για την ανάγκη αναδιοργάνωσης του Εθνικού Ερευνητικού Συστήματος και τη διασύνδεσή του με την Ανώτατη Εκπαίδευση και την Καινοτομία, που προϋποθέτει την υλοποίηση των παρακάτω¹:

- **Ενιαίο θεσμικό πλαίσιο για όλα τα Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚ) των διαφόρων Υπουργείων**, ώστε να είναι συμβατά με το καθεστώς λειτουργίας των ΕΚ που υπάγονται στη ΓΓΕΚ.
- Θεσμική δημιουργία του **Ενιαίου Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, Έρευνας & Τεχνολογίας**.
- **Αμφίδρομη κινητικότητα** μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ και θεσμική/ουσιαστική εξομοίωση μελών ΔΕΠ και Ερευνητών.
- Επαρκή ετήσια **χρηματοδότηση για την κάλυψη του μισθολογικού κόστους (και των λειτουργικών δαπανών των ΕΚ και ΑΕΙ)**, καθώς και την υποστήριξη των ερευνητικών υποδομών.
- Συστηματική **αξιολόγηση όλων των φορέων** διαχείρισης και υλοποίησης της έρευνας από διεθνείς επιστημονικές επιτροπές.
- **Εξορθολογισμό του πλαισίου διαχείρισης και υλοποίησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων** (δημόσιο λογιστικό, γραφειοκρατία).
- **Εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου των πνευματικών δικαιωμάτων, των τεχνολογικών και των νεοφυών επιχειρήσεων**, ώστε να διασφαλίζεται η μέγιστη μεταφορά τεχνογνωσίας από τα Πανεπιστήμια και τα ΕΚ προς τον παραγωγικό ιστό της χώρας και η ενίσχυση των καινοτόμων πρωτοβουλιών Ερευνητών και μελών ΔΕΠ.
- **Θεσμοθέτηση κινήτρων για επιχειρήσεις** με σκοπό τη διασύνδεσή τους με ΑΕΙ και ΕΚ και τη χρηματοδότηση στοχοθετημένων ερευνητικών δράσεων.

Δυστυχώς, με το παρόν σ/ν, η πολιτική ηγεσία προχωρά στην αποσπασματική νομοθέτηση με σκοπό τη δημιουργία θεσμικού πλαισίου για τους τεχνολογικούς, χωρίς, προηγουμένως, να έχει προχωρήσει στην αναθεώρηση και τον εκσυγχρονισμό του πεπαλαιωμένου, πλέον, βασικού νόμου 2121/1993 για την πνευματική ιδιοκτησία, γεγονός που θα δημιουργήσει ποικίλα θεσμικά και διαχειριστικά προβλήματα κατά τη λειτουργία των τεχνολογικών σε ΕΚ και ΑΕΙ.

Επίσης, είναι έκδηλο στο σ/ν, όπου προβλέπονται διαφορετικές ρυθμίσεις για τα ΕΚ και τα ΑΕΙ, ότι οι θεσμικές διαφορές που διέπουν τη λειτουργία των ΕΚ και των ΑΕΙ, καθώς και το διαφορετικό επαγγελματικό καθεστώς μεταξύ των Ερευνητών και των μελών ΔΕΠ δυσχεραίνουν τη συνεργασία ΑΕΙ και ΕΚ και κυρίως την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και την προώθηση της καινοτομίας.

Ως ΕΕΕ θεωρούμε ότι η διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για την αξιοποίηση της παραγόμενης γνώσης προς όφελος της κοινωνίας και της οικονομίας απαιτεί ισοσκελισμένη ενίσχυση της βασικής και της εφαρμοσμένης έρευνας. Χωρίς πρόοδο στη βασική έρευνα, που αναζητά τις θεμελιώδεις αρχές των

¹ <https://www.eee-researchers.gr/theseis-kai-protaseis-tis-eee-gia-ti-diakyvernisi-tis-ereynas-kai-technologias/>

φαινομένων, δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθεί η εφαρμοσμένη έρευνα. Χωρίς πρόοδο στην εφαρμοσμένη έρευνα δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθούν καινοτόμες εφαρμογές και νέα τεχνολογικά προϊόντα που θα μπορούν να δώσουν νέα ώθηση στην οικονομία.

Να τονίσουμε ότι παρ' όλο που η ΕΕΕ έχει πολλές φορές αναφερθεί στην αναγκαιότητα αναθεώρησης του θεσμικού πλαισίου για τους τεχνολογικούς, δυστυχώς, για μία ακόμη φορά, δεν προσκλήθηκε στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής για να παρουσιάσει τις θέσεις της ερευνητικής κοινότητας.

Στη βάση των προαναφερθέντων καταθέτουμε τις κύριες επισημάνσεις και τις προτάσεις μας για το καταταθέν ν/σ, καθώς θεωρούμε ότι είναι αναγκαίο να γίνουν νομοτεχνικές βελτιώσεις ή/και τροπολογίες:

i. Ορθή χρήση όρων σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο

Στα άρθρα 51 και 52 του σ/ν είναι ευδιάκριτη η έλλειψη γνώσης του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την έρευνα και τα ΕΚ (Ν. 4310/2014, όπως ισχύει) και εμφανής η σύγχυση σε όρους που εισάγονται.

Θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι το ποιος φέρει τον τίτλο του «Ερευνητή» ορίζεται με σαφήνεια στο Ν. 4310/2014, στην παρ. 2 του άρθρου 18, (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), όπου και ορίζεται ότι: «Οι ερευνητές είναι επιστήμονες υψηλής επιστημονικής εμπειρίας και κατάρτισης, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Εργάζονται αυτοτελώς και ανεξάρτητα για την παραγωγή ή βελτίωση γνώσεων και την εφαρμογή τους για την παραγωγή προϊόντων, διατάξεων, διαδικασιών, μεθόδων και συστημάτων. Μπορούν να παρέχουν και εκπαιδευτικό και διοικητικό έργο. Τον τίτλο του ερευνητή φέρουν αποκλειστικά οι επιστήμονες ερευνητικών κέντρων, οι οποίοι έχουν εκλεγεί σε βαθμίδα ανάλογη των προσόντων και της εμπειρίας τους που απαιτούνται και οι οποίοι επιβλέπουν ερευνητικές εργασίες, έργα και ομάδες κατά τις πολιτικές έρευνες του κάθε ερευνητικού κέντρου και της ΓΓΕΤ. Ανάλογα με το ερευνητικό έργο τους, τη διεθνή αναγνώρισή τους και τη συμβολή τους στην εκμετάλλευση των επιστημονικών και τεχνολογικών γνώσεων και κατ' αντιστοιχία με αυτές των καθηγητών Α.Ε.Ι., όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 16 του ν. 4009/2011 (Α' 195), οι ερευνητές κατατάσσονται σε τρεις βαθμίδες (Α', Β' και Γ'), οι οποίες είναι ανεξάρτητες και αυτοτελείς».

Συνεπώς, προς αποφυγή σύγχυσης, αλλά και νομοθετικής απαξίωσης των Ερευνητών, **θα πρέπει να αντικατασταθεί ο όρος Ερευνητής για όλες τις κατηγορίες προσωπικού που αναφέρονται για τα ΑΕΙ και τα ΕΚ με άλλον κατάλληλο όρο (π.χ. επιστήμονες).**

Επιπλέον, στα ΕΚ **οι Ειδικοί Λειτουργικοί Επιστήμονες αποτελούν μέρος του ερευνητικού προσωπικού συνεπώς η ακόλουθη αναφορά στο άρθρο 52:** «γβ) Οι ερευνητές κάθε βαθμίδας και τα μέλη ερευνητικού προσωπικού των ερευνητικών κέντρων με ερευνητική δραστηριότητα όπως ορίζονται στον ν. 4310/2014 (Α' 258) και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες των Ερευνητικών Κέντρων» **χρήζει άμεσης διόρθωσης.**

Τέλος, **ο όρος «Ερευνητικός οργανισμός»** προς αποφυγή εισαγωγής νέων όρων και πρόκληση σύγχυσης μπορεί **να αντικατασταθεί από τον ήδη θεσμοθετημένο όρο (Ν. 4310/2014) «ερευνητικός φορέας»:** Το νομικό πρόσωπο δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου που έχει ως κύριο σκοπό την επιστημονική και τεχνολογική έρευνα, σε συνδυασμό με την πειραματική ανάπτυξη και επίδειξη, καθώς και τη διάδοση και την εφαρμογή των αποτελεσμάτων της έρευνας, μέσω των επιστημονικών δημοσιεύσεων και της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων.

ii. Συμμετοχή Ερευνητών σε εταιρεία-τεχνολογικό

Στο άρθρο 57 αναφέρεται ότι οι Ερευνητές μπορούν να συμμετέχουν στους τεχνολογικούς χωρίς άδεια από το ΔΣ του ΕΚ και χωρίς καμία προϋπόθεση όπως προτείνεται για τους Καθηγητές στα ΑΕΙ : «ερευνητής δύναται να αφιερώνει μέρος του χρόνου άσκησης των καθηκόντων του στην υποστήριξη του έργου εταιρείας-τεχνολογικού, χωρίς να απαιτείται να λαμβάνει άδεια από το αρμόδιο όργανο του ερευνητικού οργανισμού. Ειδικώς οι ερευνητές που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Ε.Π. ή Ε.Τ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. δύναται να αφιερώνουν μέρος του χρόνου άσκησης των καθηκόντων τους στην υποστήριξη του έργου εταιρείας-τεχνολογικού, χωρίς να απαιτείται η λήψη άδειας, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν το ελάχιστο όριο των ωρών διδακτικού έργου, όπως αυτό ανατίθεται από τη Συνέλευση του Τμήματος.».

Θεωρούμε ότι θα πρέπει και για τους Ερευνητές να υπάρχει η προϋπόθεση της τήρησης του ελάχιστου χρόνου παρουσίας στο ΕΚ, όπως προβλέπεται στον Ν. 4310/2014 άρθρο 18, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Επίσης θεωρηθούμε απαραίτητο να νομοθετηθεί και για τους Ερευνητές η δυνατότητα υπό προϋποθέσεις της μερικούς απασχόλησης, κατ' αντιστοιχία με ότι ισχύει για τα μέλη ΔΕΠ (Ν. 4009/2011, άρθρο 23 όπως ισχύει), γεγονός που θα διευκολύνει όσους Ερευνητές συμμετέχουν σε εταιρείες-τεχνοβλαστούς χωρίς να δημιουργούνται δυσλειτουργίες στα ΕΚ.

iii. Συνεκτίμηση της συμμετοχής του Ερευνητή σε εταιρεία-τεχνοβλαστό στο πλαίσιο αξιολόγησης του ερευνητικού του έργου

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 57 αναφέρεται: «Η συμμετοχή του ερευνητή σε εταιρεία-τεχνοβλαστό με την ιδιότητα του εταίρου ή μέλους διοίκησης, συνυπολογίζεται στην εκλογή ή εξέλιξη στις βαθμίδες. Ειδικώς κατά τη διαδικασία εκλογής ή εξέλιξης των μελών Δ.Ε.Π., η συμμετοχή ερευνητή σε Εταιρεία-τεχνοβλαστό συνεκτιμάται στο πλαίσιο της αξιολόγησης του ερευνητικού έργου κάθε υποψηφίου.».

Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την έρευνα «Ο ερευνητής οφείλει να έχει αποδεδειγμένη ικανότητα να αναπτύσσει την έρευνα και τις εφαρμογές της σε νέους τομείς, να συντονίζει δραστηριότητες σε ευρύτερα πεδία έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, να συμβάλλει στη χάραξη ερευνητικής και τεχνολογικής πολιτικής και την ανάπτυξη ερευνητικών οργανισμών με την προσέλκυση εξωτερικών χρηματοδοτήσεων, να έχει αναγνωριστεί διεθνώς για τη συμβολή του σε επιστημονικούς και τεχνολογικούς τομείς της ειδικότητάς του, να έχει συμβάλει στη διάδοση και εφαρμογή της παραγόμενης από την έρευνα γνώσης, να έχει πλούσιο συγγραφικό έργο σε μονογραφίες ή δημοσιεύσεις σε περιοδικά διεθνώς αναγνωρισμένου κύρους ή και σημαντικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας και να έχει τύχει αναγνώρισης από άλλους ερευνητές η συμβολή του στην πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας».

Κατά συνέπεια, η συμμετοχή του Ερευνητή σε εταιρεία-τεχνοβλαστό θα πρέπει να συνεκτιμάται στο πλαίσιο της αξιολόγησης του ερευνητικού έργου όπως αναφέρεται ορθά και για μέλη ΔΕΠ. Σε διαφορετική περίπτωση η εμπλοκή της συμμετοχής σε τεχνοβλαστούς στα προσόντα εκλογής και εξέλιξης των Ερευνητών ανεξαρτήτως των θεματικών πεδίων έρευνας και σε εποχές οικονομικής ένδειας για την έρευνα, ενέχει τον κίνδυνο της απομάκρυνσης από τον κύριο σκοπό των ΕΚ που είναι η Έρευνα ως αναζήτηση, δημιουργία και προαγωγή νέας γνώσης.

Όσον αφορά στα άρθρα 58-60 θεωρούμε σημαντικό για την ίδρυση του τεχνοβλαστού να υπάρξει και η σύμφωνη γνώμη της Θεσμοθετημένης Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας και στα ΕΚ και στα ΑΕΙ. Επιπλέον οι προϋποθέσεις χρήσης των υποδομών των ΕΚ και των ΑΕΙ θα πρέπει να περιγράφονται σαφώς στον εσωτερικό κανονισμό των ΕΚ και ΑΕΙ, ώστε να αποφευχθεί η οποιαδήποτε στρέβλωση.

Τέλος ως ΕΕΕ θεωρούμε ότι για την επίτευξη των στόχων των τεχνοβλαστών, όπως και για την βέλτιστη διαχείριση των κονδυλίων έρευνας και την αύξηση της απορρόφησης και αξιοποίησης των ερευνητικών πόρων, είναι απαραίτητο να απαγκιστρωθεί η Έρευνα από τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις που τέθηκαν με την υπαγωγή των ΕΛΚΕ ΑΕΙ και ΕΚ στο δημόσιο λογιστικό με τον Ν. 4485/2017. Είναι πλέον σαφές ότι η εξαιρετικά χρονοβόρα, περίπλοκη, γραφειοκρατική λειτουργία του Δημόσιου Λογιστικού, πλήττει ανεπανόρθωτα την ελληνική Έρευνα, έναν από τους λίγους παραγωγικούς, αναπτυξιακούς τομείς στους οποίους η χώρα παρουσιάζει ανοδικής πορείας επιδόσεις.

Για την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών

Η Πρόεδρος

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου

Η Γενική Γραμματέας

Γεωργία Κ. Τσιροπούλα

Κοινοποίηση:

Γραφείο Πρωθυπουργού

Κύριο Σπυρίδωνα-Άδωνι Γεωργιάδη, Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, minister.sec@mnec.gr

Κύριο Χρίστο Δήμα, Υφυπουργό Έρευνας και Τεχνολογίας, c.dimas@mnec.gr

Κυρία **Νίκη Κεραμέως**, Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, minister@minedu.gov.gr
Καθηγητή **Ευάγγελο Συρίγο**, Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, depminoffice@minedu.gov.gr
Καθηγητή **Αθανάσιο Κυριαζή**, Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, secgenof@gsrt.gr
Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων, presidents@synodos-ek.gr
Πρόεδρο και Μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας,
Σύνοδο Πρυτάνεων και Προέδρων ΔΕ Ελληνικών Πανεπιστημίων, lilnikol@interel.uoa.gr
Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ, posdep.gr@gmail.com
Προέδρους Κομμάτων του Ελληνικού Κοινοβουλίου
Μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου
Πρόεδρο και μέλη της της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου, ΕΚΡΦΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ» Παινηπόχων Γολιπόχων και Νεοπόλως, 15310 Αγία Παρσάκην η, Τηλ
2104614141, e-mail: maria.konstantopoulou@dio.demokritos.gr
Γεωργία Κ. Τσιροπούλα: Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, Ραδίου Ερευνας, Τεχ. Πανεστ. Τηλ: 2108109193, e-mail:
tsiro@astro.uoi.gr